

การศึกษาดารต่งเดิมความสามารถการตรวจคุณภาพระบบยี่บอเบ็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถ
พิเศษทางด้านทัศนศิลป์

นางสาวทัศนงา แดงอินทร์

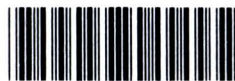
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

606252910

247599

การศึกษาการส่งเสริมความสามารถการวาดภาพระบายสีของเด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถ
พิเศษทางด้านทัศนศิลป์

นางสาวพาสณา แดงจันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5 0 8 3 3 6 7 4 2 7

A STUDY OF ENHANCING DRAWING AND PAINTING ABILITIES OF VISUAL ART
TALENTED CHILDREN AGED 9-11 YEARS OLD

Miss Pasana Dangchan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Art Education

Department of Art, Music, and Dance Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการส่งเสริมความสามารถการวาดภาพระบายสี
ของเด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้าน
ทัศนศิลป์

โดย

นางสาว พาสณา แดงจันทร์

สาขาวิชา

ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.ชนบพร วัฒนสุขชัย

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.ชนบพร วัฒนสุขชัย)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

พาสนา แดงจันทร์ : การศึกษาการส่งเสริมความสามารถการวาดภาพระบายสีของเด็กอายุ
9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์ (A STUDY OF ENHANCING DRAWING
AND PAINTING ABILITIES OF VISUAL ART TALENTED CHILDREN AGED 9-11
YEARS OLD) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร. ขนบพร วัฒนสุขชัย, 231 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการส่งเสริมความสามารถการวาดภาพระบายสีของเด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์ 3 ด้าน คือ 1)ด้านความสนใจความถนัด 2)การเรียนการสอน 3)สภาพแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ เด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์ จำนวน 30 คน และ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองจำนวน 29 คน และครูศิลปศึกษาจำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และ แบบสังเกตสำหรับเด็กนักเรียน โดยใช้คำความถี่ และ การวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนแบบสอบถามครูศิลปศึกษาและผู้ปกครอง ใช้คำสถิติ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า การส่งเสริมความสามารถการวาดภาพระบายสีของเด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์ ทั้ง 3 ด้าน มีดังนี้

1. ด้านความสนใจความถนัด จากการสัมภาษณ์ เด็กนักเรียนพบว่า ส่วนมากมีความชอบ ความสนใจ ในศิลปะเป็นพื้นฐาน มีความตั้งใจในการทำงานศิลปะ ชยันฝึกซ้อม รู้จักสังเกต และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากการดูภาพหนังสือ นิติสาร ภาพผลงานใน สุจิบัตร หรือรูปภาพทางศิลปะจากแหล่งความรู้อื่นๆ
2. ด้านการเรียนการสอน จากการสัมภาษณ์เด็กนักเรียน พบว่า ครูศิลปศึกษาส่วนใหญ่มีการสอนศิลปะเพิ่มเติมหลังเลิกเรียน และจัดหานั่งหรือสิ่งต่างๆที่ส่งเสริมพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ให้กับนักเรียน มีการวิจารณ์งาน ดิชม ให้ข้อเสนอแนะ และเป็นที่ยอมรับให้นักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน ช่วยเหลือดูแลในการปฏิบัติงานศิลปะ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยอิสระ มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อสถานที่พร้อมในการเรียน การสอน นำนักเรียนไปร่วมปฏิบัติกิจกรรมพิเศษทางศิลปะที่หน่วยงานต่างๆจัดขึ้น พานักเรียนไปที่สถานศึกษาสถานที่ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ทางศิลปะ และนำผลงานศิลปะของนักเรียน ไปจัดแสดง จากแบบสอบถามครูศิลปศึกษาพบว่าการส่งเสริมการเรียนศิลปะของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับของการปฏิบัติมากที่สุดทุกข้อ โดยครูให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการปฏิบัติงานศิลปะทั้งในและนอกชั้นเรียนอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด ด้านกิจกรรม พบว่า มีการส่งเสริมให้ทำกิจกรรมศิลปะนอกเวลา ในระดับการปฏิบัติมาก โดยมีการจัดโครงการพิเศษเพื่อการคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะเพื่อส่งเสริม สนับสนุนความสามารถให้เป็นที่ยอมรับ และ นำนักเรียนไปร่วมปฏิบัติกิจกรรมพิเศษทางศิลปะที่องค์กรเอกชนและหน่วยงานต่างๆจัดขึ้นอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด
3. ด้านสภาพแวดล้อม แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ 3.1) ด้านสภาพแวดล้อมภายในครอบครัวจากการสัมภาษณ์เด็กนักเรียนพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้การช่วยเหลือ ดูแลการทำงานศิลปะของนักเรียนโดยการซื้ออุปกรณ์ ให้คำแนะนำปรึกษาด้านการทำงานศิลปะ ชมเชย และให้กำลังใจ สนใจและรับฟังความคิดเห็น นอกจากนี้ยังพานักเรียนไปร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ พาไปชมแหล่งความรู้ทางศิลปะ จัดหานั่งหรือสิ่งต่างๆที่ส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน จัดพื้นที่ทำงาน รวมทั้งนำผลงานศิลปะของนักเรียนตกแต่งบ้าน จากแบบสอบถามผู้ปกครอง พบว่า มีการส่งเสริมการเรียนศิลปะของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก โดยข้อที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ปฏิบัติอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ ชมเชยและให้กำลังใจในการทำงานศิลปะกับบุตรหลานของตนเองเสมอ สำหรับ สภาพแวดล้อมภายในครอบครัวข้อที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ปฏิบัติมากที่สุด คือ สมาชิกในครอบครัวให้การยอมรับในความสามารถทางศิลปะของนักเรียนและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน 3.2) ด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ เด็กนักเรียนพบว่า นักเรียนมีกลุ่มเพื่อนที่ชอบศิลปะ เหมือนกับนักเรียน และมีการคุยแลกเปลี่ยนปรึกษากันเรื่องการทำงานศิลปะอยู่เสมอ จากแบบสอบถามครูศิลปศึกษาพบว่า ภายในห้องเรียน และภายในโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนศิลปะของนักเรียนอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก ภายในห้องเรียนสิ่งที่ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติมากที่สุด คือ การสร้างบรรยากาศภายในห้องเรียนด้วยการกระตุ้นและส่งเสริมการทำงานศิลปะของนักเรียน ทางด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน พบว่า สิ่งทีครูส่วนใหญ่ปฏิบัติมากที่สุด คือ การนำผลงานศิลปะของนักเรียนมาแสดงที่บอร์ดหรือห้องแสดงผลงาน

ภาควิชา..... ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา.....
สาขาวิชา..... ศิลปศึกษา.....
ปีการศึกษา..... 2553.....

ลายมือชื่อนิติ..... พาสนา แดงจันทร์.....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก..... ขนบพร วัฒนสุขชัย.....

5083367427 : MAJOR ART EDUCATION

KEYWORDS : FACTORS ENHANCING / DRAWING AND PAINTING / VISUAL ART TALENTED / CHILDREN AGED 9-11 YEARS OLD

PASANA DANGCHAN : A STUDY OF ENHANCING DRAWING AND PAINTING ABILITIES OF VISUAL ART TALENTED CHILDREN AGED 9-11 YEARS OLD. THESIS ADVISOR : LECTURER. KHANOBBHORN WATTANASUKCHAI, Ph.D. 231 pp.

247599

The objectives of this research were to study of factors of enhancing drawing and painting abilities of visual art talented children aged 9-11 years old into 3 categories 1) Interest and skill 2) Learning and teaching 3) Environment. The research sample of this study were 30 of children aged between 9-11 years old who has visual art talented, group of 29 of parents, and 14 of art teachers. The compose of using equipment in this research study were interview form, observation form and questionnaire Collecting data by using the frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation of statistic analysis.

The research findings were found that the factors that can support painting ability age between 9-11 years old were:

- 1. Interest and skill: The result in this category show that most of children are interested in art as a basic nature and tend to be pay attention in practicing art skill and find out more knowledge from various sources such as book, magazine, art program and art gallery.
- 2. Learning and teaching: The result from interview children show that most of art teachers always teach student to do art practice after the class, provide books and various type of media that can encourage inspiration and creative thinking, give advice and comment in art work both inside and outside the class. In addition, art teachers always provide equipment and place for students to do art work with freedom and bring students to attend special events and art activities that organized by many institutes. They also bring students' art work to public through exhibition. From the answer of art teachers in questionnaire found that teachers always support students by giving advice in art work, helping students when doing art work both inside and outside the class, From over all factors, the article that art teachers always do the most is organize a special project to choose the visual art talented students to promote the abilities to public and bring students to attend special events and art activity that organized by private companies and government.
- 3. Environment: 1) Environment in family, from the answer of children after interview show that parents always encourage students to do art practice by providing equipment and book that inspire children, giving advice and listening to children's opinion, moreover parents usually take their children to the source of art or exhibition and bring their children art work to decorate the house. From the answer of parents in questionnaire show that parents always giving compliment in their children's art work, but the most thing that they always do to make the positive environment in family is recognize children visual art talent and keep up the good interaction with children. 2) Environment in classroom, The result after interview students expose that students have group of friends who are interested in art the same as them and they usually exchange their opinions about art work. From the answer of art teachers in questionnaire show that during a class, the most thing that art teacher usually do to stimulate and encourage students to practice art work is building the positive environment. In addition, teachers always display students' art works at the boards , wall and art gallery in order to build a positive environment within school.

Department : ...Art, Music and Dance Education...
Field of Study : ..... Art Education .....
Academic Year : .....2010.....

Student's Signature *Pasana Dangchan*
Advisor's Signature *Khanoobbhorn W.*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.ชนบพร วัฒนสุขชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลา ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วง กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อำไพ ตรีณสาร ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี กรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ ในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้การอบรมสั่งสอนมา ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่ง ของ ศาสตราจารย์ศรียานิยมธรรม รองศาสตราจารย์สัญญา วงศ์อร่าม, รองศาสตราจารย์สมโภชน์ ทองแดง, รองศาสตราจารย์ทินกร กาษรสุวรรณ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทินกร บัวพูล, อาจารย์นนทิวรรค์ จันทนะผะลิน, อาจารย์สังคม ทองมี, อาจารย์เลิศ อานันทนนะ, อาจารย์วิรัตน์ คุ่มคำ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และตรวจสอบแก้ไข ตลอดจนให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ในการปรับปรุงเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนส่วนหนึ่งสนับสนุนการทำวิจัย คุณครูศิลปศึกษาทุกท่าน รวมทั้งผู้ปกครอง และเด็กนักเรียนทุกคน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอย่างดี ขอขอบคุณอาจารย์ ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และเพื่อนทุกคนที่ได้ให้กำลังใจเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ซึ่งสนับสนุนในด้านการศึกษา และ เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.4 คำจำกัดความ.....	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 บัณฑิตที่ส่งเสริมความสามารถทางการเรียนรู้.....	7
2.2 บทบาทของครูในการส่งเสริมการเรียนรู้วิชาศิลปศึกษา.....	11
2.3 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้วิชาศิลปศึกษา.....	15
2.4 สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการเรียนรู้วิชาศิลปศึกษา.....	22
2.5 การแสดงออกทางศิลปะ.....	25
2.6 การวาดภาพระบายสีของเด็ก.....	29
2.7 พัฒนาการทางศิลปะของเด็ก.....	33
2.8 การประกวดวาดภาพระบายสี.....	43
2.9 ความสามารถทางการวาดภาพระบายสี.....	45
2.10 เด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์.....	46
2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	71

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
3.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	78
3.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง.....	78
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	83
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	134
รายการอ้างอิง.....	165
ภาคผนวก.....	174
ภาคผนวก ก.....	175
ภาคผนวก ข.....	178
ภาคผนวก ค.....	181
ภาคผนวก ง.....	209
ภาคผนวก จ.....	225
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	231

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความเข้าใจที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงของเด็กที่มีความสามารถพิเศษ.....	62
2	ค่าความถี่ตามข้อมูลทั่วไปของเด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์.....	88
3	ค่าความถี่ของความสนใจความถนัดของเด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์.....	93
4	ค่าความถี่ของกิจกรรมที่ทำช่วงวันหยุดของเด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์.....	103
5	ค่าความถี่ของบทบาทของครูศิลปศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์....	105
6	ค่าความถี่ของบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์.....	109
7	ค่าความถี่ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกตการณ์ทำงานศิลปะเด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์.....	114
8	จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของครูศิลปศึกษาของเด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์.....	118
9	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านบทบาทของครูศิลปศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะ.....	122
10	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน.....	124
11	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านการส่งเสริมกิจกรรมศิลปะนอกเวลาเรียน.....	125
12	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน.....	126
13	ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูศิลปศึกษาในการคัดเลือกเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์.....	127
14	จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครองของเด็กอายุ 9-11 ปีที่มีความสามารถพิเศษทางด้านทัศนศิลป์.....	128

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านบทบาทของผู้ปกครองใน การส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปะ.....	130
16	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้านสภาพแวดล้อมภายใน ครอบครัว.....	133